

Rezerwat przyrody

Spis treści:

Rezerwat przyrody „Śnieżnica”

Rezerwat przyrody „Luboń Wielki”

Rezerwat przyrody „Kostrza”

Rezerwat przyrody „Mogielica”

Treść:

Rezerwat przyrody „Śnieżnica”

Rezerwat przyrody „Śnieżnica” został powołany Zarządzeniem Nr 179 MLI/PD z dnia 4 listopada 1968 r. (MP Nr49/68 poz.339). Administracyjnie obszar ten leży w gminie Dobra i pierwotnie zajmował powierzchnię 8,57 ha. Rozporządzeniem z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. z dnia 11 maja 2004 r. Nr 95 poz. 1334) Minister Środowiska powiększył obszar rezerwatu do pow. 24,92 ha.

W skład rezerwatu wchodzi obszar części działek ewidencyjnych: nr 919 (oddział 74 a,b,c, linia oddziałowa) o pow. 12,33 ha i nr 920 (oddział 74 k,l,m) o pow. 12,59 ha, położony w jednostce ewidencyjnej Dobra, w obrębie Porąbka.

Oddziałom i wydzieleniom tym odpowiadają oddziały i wydzielenia oznaczone „Planem urządzania lasu nadleśnictwa Limanowa” na okres od 1.01.1996 r. do 31.12.2005 r., według stanu na dzień 9.03.2004 r.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów przyrodniczych, krajobrazowych i naukowych naturalnego fragmentu buczyny karpackiej. Jest to rezerwat leśny, rodzaju ekosystemowego, ekosystem naturalny, a ponadto służy ochronie rzadkich elementów flory i fauny, wychodni skalnych, wód i gleb wyższych położeń górskich. Dotyczy to m.in. gatunków roślin runa objętych ochroną całkowitą: widłaka jałowcowatego, tojadu mocnego, ciemiężycy zielonej, śnieżyczki przebiśnieg i lilii złotogłów.

Rezerwat ten ma aktualny plan ochrony na lata 1996-2015. W roku 1997 (na wniosek Nadleśnictwa) opracowano plan poszerzenia rezerwatu o wydzielania 74k,m, 74Ab i linię projektowaną, w wyniku którego powierzchnia rezerwatu wzrosła do 24,92 ha).

Zobacz także:

1. [Wikipedia](#)
2. [Almanach Ziemi Limanowskiej](#)
3. [Krajoznawcy.pl](#)
4. [Beskid Wyspowy.eu](#)

Rezerwat przyrody „Luboń Wielki”

Rezerwat przyrody „Luboń Wielki” został powołany Zarządzeniem MLiPD z dnia 15 lipca 1970r. (MP Nr25 z 8 sierpnia 1970 r.). Administracyjnie obszar ten leży w gminie Mszana Dolna i zajmował pierwotnie powierzchnię 12,64 ha. Rozporządzeniem z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. z dnia 11 maja 2004 r. Nr 95 poz. 1335) Minister Środowiska powiększył obszar rezerwatu do pow. **35,24 ha**.

W skład rezerwatu wchodzi obszar działki nr 1/1 (oddział 116 a,b,c, droga) o pow. 33,53 ha i części działki nr 1/2 (oddział 115 b) o pow. 1,71 ha, położony w jednostce ewidencyjnej Mszana Dolna, w obrębie raba Niżna.

Oddziałom i wydzieleniom tym odpowiadają oddziały i wydzielania oznaczone „Planem urządzania lasu nadleśnictwa Limanowa” na okres od 1.01.1996 r. do 31.12.2005 r., według stanu na dzień 9.03.2004 r.

Został on utworzony w celu zachowania ze względów przyrodniczych, krajobrazowych i naukowych całości osuwiska fliszowego z bogactwem form geologicznych.

Ponadto rezerwat chroni elementy flory i fauny charakterystyczne dla lasów bukowych i bukowo-jodłowych regla dolnego oraz gleby wyższych położen górskich.

Jest to rezerwat typu skalnego, ze skałami krzemianowymi, rodzaju geologicznego, erozyjnego. Na terenie „Lubonia Wielkiego” stwierdzono występowanie roślin chronionych, objętych ochroną całkowitą: naparstnicy zwyczajnej i śnieżyczki przebiśnieg.

Rezerwat ten ma aktualny plan ochrony na lata 1996-2015. W roku 1997 (na wniosek Nadleśnictwa) opracowano plan poszerzenia rezerwatu o wydzielania 115a,b, 116b,c, w wyniku którego powierzchnia rezerwatu wzrosła by do 37,92 ha. Za tym wnioskiem przemawiało to, że poza rezerwatem pozostały inne elementy objętego ochroną osuwiska, tj. pakiety skalne, jezór osuwiskowy wraz z gołoborzami, rozpadliny i szczeliny skalne poniżej gołoborza, wały koluwalne, stoki zastane blokowiskami skalnymi. Ponadto w oddziale 115a,b znajduje się fragment innego osuwiska i stoku pokrytego rumowiskiem skalnym. Mimo tych planów został on powiększony tylko do pow. 35,24ha.

Zobacz także:

1. [Schronisko na Luboniu Wielkim](#)
2. [Wikipedia](#)
3. [Almanach Ziemi Limanowskiej](#)

Rezerwat przyrody „Kostrza”

Rezerwat częściowy „Kostrza” został powołany Zarządzeniem Nr 5/2001 Wojewody Małopolskiego z dnia 4 stycznia 2001r. Rezerwat częściowy „Kostrza” położony jest na północnym stoku góry o takiej samej nazwie. Powierzchnia 38,56 ha.

Rezerwat położony jest na terenie wsi Kostrza – Gmina Jodłownik i wsi Rupniów – Gmina Limanowa, stanowiący własność Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Limanowa, Leśnictwa Kostrza. Całość rezerwatu należy do obrębu Limanowa (oddz. 26d-h, 27g-i, 30b-d).

Przedmiotem ochrony tego obszaru jest stanowisko jęczynika zwyczajnego (*Phyllitis scolopendrium*), które jest jedynym znanym miejscem występowania na terenie Beskidu Wyspowego oraz dobrze wykształconych zbiorowisk roślinnych wraz ze starodrzewiem bukowym i wiązowym. Na terenie rezerwatu wykształciły się dwa cenne zespoły leśne:

- Lunario – Aceretum (jaworzyna górska z miesięcznicą trwałą)
- Phyllitido – Aceretum (jaworzyna górska z jęczynikiem zwyczajnym).

Rozporządzenie Nr 5/2001

Wojewody Małopolskiego

z dnia 4 stycznia 2001 r.

w sprawie uznania za rezerwat przyrody.

(Kraków, dnia 30 stycznia 2001 r.)

- **1.1.** Uznaje się za rezerwat przyrody pod nazwą „Kostrza” obszar lasu o powierzchni 38,56 ha, położony na terenie wsi Kostrza - Gmina Jodłownik i wsi Rupniów - Gmina Limanowa, w województwie małopolskim, stanowiący własność Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Limanowa, Leśnictwa Kostrza.
- 2. Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i krajobrazowych stanowiska języcznika zwyczajnego oraz dobrze zachowanych starodrzewi buczyny karpackiej i jaworzyny górskiej.
- **2.1.** W skład rezerwatu przyrody wchodzi części działek gruntowych obrębów ewidencyjnych Kostrza i Rupniów, którym odpowiadają oddziały i wydzielania leśne według numeracji przyjętej w planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Limanowa, obowiązującego na okres od 1.01.1996 do 31.12.2005 roku:

1) obręb ewidencyjny Kostrza:

część działki nr 276/4 o powierzchni **9,90** ha (oddział 26 d, f, g, h), część działki nr 276/3 o powierzchni **12,24** ha (oddział 27 część g, h, i, część linii oddziałowej), część działki nr 276/2 o powierzchni **12,36** ha (oddział 28 i, część drogi, część linii oddziałowej),

2) obręb ewidencyjny Rupinów:

działka nr 70 o powierzchni **2,54** ha (oddział 30 b, c), część działki nr 919 o powierzchni **1,52** ha (oddział 30 część d).

- 2. Szczegółowy przebieg granic rezerwatu został przedstawiony graficznie w załączniku Nr 1 do rozporządzenia, sporządzonego na podstawie Mapy Gospodarczo-Przeładowej Leśnictwa Kostrza według stanu na dzień 1.01.1996 r.

O łącznej powierzchni 38,56

- **4.1.** Na obszarze rezerwatu przyrody zabrania się:

- 1) pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzenia drzew i innych roślin, z wyjątkiem przypadków uzasadnionych potrzebami gospodarstwa rezerwatowego,
- 2) zbioru wszystkich dziko rosnących roślin,
- 3) zbioru owoców i nasion drzew i krzewów, z wyjątkiem nasion na potrzeby odnowienia lasu,
- 4) polowania, wędkowania, chwywania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia nor i legowisk zwierząt,
- 5) wydobywania skał i minerałów,
- 6) niszczenia gleby lub zmiany jej użytkowania,
- 7) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczenia wód i gleby oraz powietrza,
- 8) zakłócania ciszy,

- 9) palenia ognisk, wyrobów tytoniowych, używania źródeł światła o otwartym płomieniu,
- 10) stosowania środków chemicznych,
- 11) zmiany stosunków wodnych,
- 12) umieszczania na obszarze rezerwatu tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa w rezerwacie,
- 13) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego, jazdy konnej wierzchem poza szlakami do tego wyznaczonymi, określonymi w planie ochrony, za wyjątkiem służb leśnych oraz służb ochrony przyrody,
- 14) ruchu pojazdów poza drogami do tego wyznaczonymi,
- 15) wprowadzania psów bez smyczy i kagańca.

2. Zakazy, o których mowa w ust. 1 nie dotyczą:

- 1) wykonywania zabiegów wynikających z planu ochrony lub rocznych zadań ochronnych, a także w przypadku konieczności likwidacji nagłych zagrożeń, nie ujętych w planie ochrony lub rocznych zadaniach ochronnych za zgodą Wojewody,
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem publicznym,
- 3) wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa,
- 4) prowadzenia badań naukowych za zgodą Wojewody,
- 5) stosowania środków chemicznych w gospodarce leśnej i łowieckiej koniecznych ze względu na ochronę odnowień.
 - 5. Bezpośredni nadzór nad rezerwatem przyrody sprawuje Nadleśniczy Nadleśnictwa Limanowa.
 - 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Rezerwat przyrody „Mogielica”

Rezerwat przyrody Mogielica – faunistyczny rezerwat na szczycie i północnych stokach najwyższego szczytu [Beskidu Wyspowego](#) – [Mogielicy](#) (1170 m), który został powołany Zarządzeniem nr 37/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 30 grudnia 2010 r.

Zajmuje obszar o powierzchni 50,44 ha położony w gminach Dobra i Słupnice. Ponadto utworzono jego [otulinę](#) o powierzchni 90,69 ha. Utworzony został w celu „ochrony głuszca Tetrao urogallus i jego biotopu, a także innych rzadkich gatunków ptaków oraz siedlisk przyrodniczych i form skalnych występujących w szczytowej partii góry Mogielica.

Ze względu na dominujący przedmiot ochrony rezerwat zalicza się do typu faunistycznego, podtypu ptasiego oraz typu biocenotycznego i fizjocenotycznego, podtypu biocenoz naturalnych i półnaturalnych z elementami typu geologicznego i glebowego, podtypu form tektonicznych i erozyjnych.

Ze względu na główny typ ekosystemu, rezerwat zalicza się do typu leśnego i borowego, podtypu borów górskich i podgórskich oraz podtypu lasów górskich i podgórskich. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie.

W wyniku tej inwentaryzacji przeprowadzonej przez Klub Bocian stwierdzono, że na obszarze rezerwatu gniazdują m.in. tak rzadkie w Polsce gatunki ptaków, jak: [dzieciół trójpalczasty](#), [dzieciół białostrzbiety](#), [sóweczka](#), [włochatka](#), [drozd](#)

[obrożny](#), [czeczotka](#), [orzechówka zwyczajna](#), ponadto teren ten znajduje się w rewirze łowieckim [puszczyka uralskiego](#), [puchacza](#), [orlika krzykliwego](#) i [orła przedniego](#). W wielkim kompleksie leśnym Mogielicy stale bytują też [wilki](#) i [rysie](#), a czasami pojawia się [niedźwiedź brunatny](#).

Mogielicę porastają głównie lasy bukowo-jodłowe, zaś w kompleksie szczytowym znajduje się naturalny płat górnoreglowej świerczyny.

Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie.

Zobacz także:

1. [Wikipedia](#)
2. [Almanach Ziemi Limanowskiej](#)

Teks i fotografie: Piotr Ociepka